și cultural. În Ardeal țăranul e mai deprins să meargă la medic decât în Țara veche. Pentru Ardelean medicul e deci o persoană cunoscută și de aceea cere articolul: *mă duc la doctoru* e construit ca *mă duc la episcopul, la prefectul, la popa*, etc.

Pentru ca să obțină pluralul, anchetatorul a întrebat: « Dacă sânt mai mulți în târg (oraș), cum le spui ? ». Răspunsul obișnuit a fost *doctori* (cu *i* afonizat) sau *doi doctori* (cu *i* afonizat). Chiar când s'a răspuns la singular cu *la doctoru*, răspunsul pentru plural a fost: *doctori* (cu *i* afonizat), de ex. în punctele 11, 35, 49, 112, 118, 136, 138, 148, 150, 158, 160, 164, 190, 231, 290, 308, 381, 445, 451, 467, 647, 658, deci în toate provinciile. Era și firesc să se dea acest răspuns, pentrucă din momentul când există mai mulți medici, nu mai e vorba de o persoană cunoscută de toată lumea, care cere articolul hotărît (chiar după prepoziții).

Dar unele subiecte au răspuns și în mod mecanic și dacă la singular au zis la *doctoru*, au zis și la plural *doctori*. Acesta e cazul în punctele 80, 170, 174. Credem deci că anchetatorul nu trebue să scrie [pna] după aceste forme, căci de fapt avem plurale articulate. Dacă în punctul 289 se notează numai pluralul *doctori* [pna], se poate ca el să fi fost provocat tot de un singular *la doctoru* rămas neexprimat (sau nenotat). Curioasă e numai notarea dela punctul 156: *doctor*, la plural *doctori* [pna].

S. PUȘCARIU

BULGĂRISME ÎN GRAIURILE CARPATO-RUSE?

Volumul XXIX (1939) din publicațiile Facultății de Filosofie a Universității slovace din Bratislava *(Spisy Filozofickej Fakulty slovenskey Univerzity v Bratislave)* cuprinde niște *Studii Carpatoruse* de V. P o g o r i e l o v, care tratează între altele despre niște pretinse bulgărisme în dialectele carpatoruse *(Bulgárizmy v dialektoch Karpatoruských)*. Concluzia autorului e că asemenea bulgărisme, care nu se găsesc în alte dialecte « rusești », nu se pot explica decât ca împrumuturi făcute pe vremea când neamuri bulgărești ajungeau la Nord până la regiunea Tisei, mărginindu-se cu semințiі carpatoruse. Aceasta ar dovedi că Carpato-Rușii au locuit pe locurile ocupate

BDD-A14848 © 1938-1941 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:36 UTC)

astăzi, înainte de venirea Ungurilor, fiindcă tocmai invazia ungurească a fost cea care i-a împins pe Bulgari spre Sud (p. 67).

Examinând mai de aproape cele cinci probe de « bulgărisme » date de P., vedem că cel puțin patru din ele se pot explica și altfel decât ca împrumuturi dela Bulgari. Într'adevăr și formarea comparativelor cu *maj (maj dorohij)*, și exprimarea raportului de posesiune prin pronumele personal (*žona mi* « nevasta-mi »), și înlocuirea lui *kotryi* « care » prin relativul *ščo* « ce » și, în sfârșit elemente lexicale ca *brič*, *dojka*, *paziti*, *čitav* fac parte din numeroasele influențe românești la Rutenii din Carpații nordici.

S. PUȘCARIU

CLINTI

Cu privire la originea cuvântului *clinti* găsim în DA observarea următoare: « Verbul *clinti* are aparența unui cuvânt de origine slavă, care nu se poate atesta însă în limbile slave de azi. (Un **klentiti* ar putea fi rezultatul unei contaminări între *klenuti* « a mișca, a agita » și *klatiti* « a clăti »; contaminarea s'a putut produce și pe teren românesc între *clăti* și *sminti*) ». Cihac a pus cuvântul în legătură cu *clăti*, fără de a putea adăuga vreo explicare pentru forma lui deosebită, iar Tiktin arată doară că etimologia lui *clinti* este necunoscută încă. A. Scriban (« Dicționaru Limbii românești, Iași 1939) îl crede « rudă cu *cletin*, *clatin* și infl[uențat] de *scrântesc* ».

Pe *scrinti* Tiktin l-a pus în legătură cu p.-slav. *krątiti*, trimițând pentru comparație și la sârb., n.-slov. (*s*)*kretati*, n.-slov. *kretiti*, rus. *kretatj*, pol. *skręcić*. Se vede că a fost influențat de Cihac, care a mai avut ideea bizară de a-l cuprinde pe *creț*, *crunt* și *scrinti* într'o singură familie. Printre formele slave citate de Cihac dăm însă alăturea de *krątiti sę* « torqueri » și de p.-slav. *krętati* « flectere », formă asupra căreia se cuvine ca atențiunea noastră să se oprească mai mult. I. A. Candrea (Dicț. enciclopedic ilustrat « Cartea Rom. ») îl derivă pe *scrinti* dintr'un p.-slav. **sŭkrątiti*, iar A. Scriban din p.-slav. « *krentati* », alăturea de care pune forma « *sŭkrennanti* sen » [= съкрѧнѫти сѧ] « a răsuci », care se vede că trebue să-l explice pe *s-* din *scrinti*.

Berneker dă pentru cuvintele slave corespunzătoare lui *krętati* înțelesuri ca « von der Stelle bewegen, umwerfen, berühren », « wanke,

BDD-A14848 © 1938-1941 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:36 UTC)